

Concept-opdrachtformulering tijdelijke Adviescommissie deeltijd hoger onderwijs – versie 7 februari 2013

Aanleiding en achtergrond

Een brede verkenning van het deeltijd hoger onderwijs in Nederland heeft in het voorjaar van 2012 geleid tot de constatering dat het bestaande aanbod onvoldoende flexibel en vraaggericht is en niet goed aansluit op kenmerken en behoeften van de doelgroep (werkende) volwassenen en de vraag van werkgevers. Er is sprake van een trend van teruglopend aanbod en sinds begin deze eeuw is de instroom in het bekostigde deeltijd hoger onderwijs gehalveerd. Deze trend zet zich nog steeds voort. Tegelijkertijd zijn er tekorten zijn en worden oplopende tekorten aan hoger opgeleiden verwacht - in het bijzonder in de sectoren Techniek, Zorg en Onderwijs - en vraagt de versterking van het innovatief vermogen en de concurrentiekracht van de Nederlandse kenniseconomie om verhoging van het kennis- en kwalificatieniveau van de beroepsbevolking.

De noodzaak tot versterking van de flexibiliteit en vraaggerichtheid van het aanbod voor de doelgroep werkende volwassenen is groot en daartoe zal passend beleid en zullen toekomstbestendige kaders in wet- en regelgeving en financieringsmodellen moeten worden ontwikkeld en gehanteerd.

De minister van OCW stelt een externe adviescommissie in die advies moet gaan uitbrengen over gewenste ontwikkelingen in beleid, kaders en financiering, leidend tot een toekomstbestendig stelsel van hoger onderwijs voor werkenden, verhoging van de participatie van (werkende) volwassenen en aansluiting op de vraag van de arbeidsmarkt.

De adviescommissie zal het veld - de instellingen voor hoger onderwijs, koepelorganisaties voor hoger onderwijs en werkgeversorganisaties - nadrukkelijk bij de uitvoering van de advieswerkzaamheden betrekken. In haar beleidsreactie op Inspectierapporten flexibel onderwijs Leven Lang Leren (d.d. 3 december 2012) heeft de minister aangekondigd in maart 2013 een werkconferentie te organiseren. Deze werkconferentie is het startpunt van de toekomstgerichte ontwikkelingen op het gebied van flexibel hoger onderwijs voor werkenden. De resultaten van de werkconferentie zullen worden gebruikt als input voor de definitieve versie van de formulering van de opdracht aan de adviescommissie.

In de beleidsreactie van 3 december jl. heeft de minister tevens aangegeven dat de bevindingen van de Inspectie in 'Goed verkort?' zullen worden benut bij de bij de vormgeving van de voorgenomen experimenten met grotere flexibiliteit en vraaggerichtheid in het hoger onderwijs voor werkenden, die vanaf 2014/2015 zullen starten. De adviescommissie wordt ook gevraagd te adviseren over de inrichting van de experimenteerterruimte. Daarnaast zullen de resultaten van de werkconferentie worden benut voor de inrichting van (de AMvB voor) de experimenten flexibel hoger onderwijs voor werkenden.

In het mbo spelen vergelijkbare discussies over de kaders voor het opleiden van volwassenen. In de werkzaamheden van de adviescommissie ligt de focus primair op het hoger onderwijs, maar in een vervolgfase kan ingegaan worden op de problematiek in het mbo. Om die reden zal aan de adviescommissie ook een lid deelnemen uit het mbo.

Opdracht en inhoudelijke vraagstukken

De commissie heeft als taak de Minister te adviseren:

a. hoe de participatie aan deeltijd hoger onderwijs kan worden vergroot, vooral ten behoeve van arbeidsmarktsectoren waarin tekorten aan hoger opgeleiden worden verwacht, door versterking van de flexibiliteit en vraaggerichtheid en de aansluiting van het aanbod op de kenmerken en behoeften van de deelnemers en van werkgevers;

b. welke beleidsinstrumenten daartoe op korte en langere termijn kunnen worden ingezet, welke aanpassingen van de kaders in wet- en regelgeving daartoe wenselijk zijn en met welke aanpassingen in die kaders in de experimenteerruimte ervaring zou moeten worden opgedaan;

c. hoe de financiering van deeltijd hoger onderwijs zodanig kan worden vormgegeven dat de financieringswijze bijdraagt aan het realiseren van de gewenste flexibiliteit en vraaggerichtheid in het aanbod, zoals door middel van vraagfinanciering in de vorm van beurzen voor deelnemers aan deeltijd onderwijs gericht op prioritaire sectoren en voor specifieke groepen deelnemers.

Waar het om gaat is dat de participatie aan het deeltijd onderwijs wordt versterkt en dat dit leidt tot meer hoger opgeleiden in de werkzame beroepsbevolking, in het bijzonder in prioritaire sectoren. De beleidsmaatregelen en -instrumenten die worden ingezet moeten leiden tot de daartoe benodigde versterking van de flexibiliteit en vraaggerichtheid van het aanbod deeltijd hoger onderwijs. Wat betreft bekostiging moet gewaarborgd zijn dat het gaat om financiering van opleidingstrajecten die leiden tot afronding met een erkende hoger onderwijs graad.

De commissie

De commissie moet gezaghebbende personen omvatten afkomstig uit het hoger onderwijs, middelbaar beroepsonderwijs en werkgeverskringen, als ook (gebruik maken van) expertise op het gebied van financieringsmodellen, flexibilisering, samenwerking tussen hoger onderwijs en arbeidsmarkt, en arbeidsmarktontwikkelingen.

De commissie heeft een onafhankelijke voorzitter.

De leden van de commissie nemen deel aan de beraadslagingen en besluitvorming zonder last of ruggespraak.

De commissie hanteert een werkwijze die een goede betrokkenheid van het veld waarborgt, onder meer door gebruik te maken van de visieontwikkeling die bij de werkgroepen deeltijdonderwijs van VSNU, HBO-raad en NRTO heeft plaatsgevonden.

De commissie kan zich laten bijstaan door anderen met specifieke expertise, voor zover dat voor de vervulling van haar taak nodig is.

Vergoeding commissieleden

PM

Globale planning

- Eind maart/begin april 2013: installatie commissie, definitieve opdrachtformulering mede naar aanleiding van resultaten werkconferentie flexibel hoger onderwijs voor werkenden.
- Mei 2013: werkplan adviescommissie gereed, bespreking met minister.
- Mei t/m september 2013 consultatie instellingen, koepelorganisaties en relevante werkgeversorganisaties.
- Juli/augustus 2013: advies ten aanzien van inrichting (AMvB) experimenteerruimte.
- Eind september 2013: voortgangsbespreking met minister over hoofdlijnen bevindingen en concept-advies.
- Oktober/november 2013: verdere uitwerking advies, incl. afstemming met / consultatie van belanghebbenden
- Begin december 2013: oplevering definitief advies, overleg met minister
- Medio december 2013: brief Minister naar TK met advies van de commissie en een voorstel voor verdere stappen in het tot stand brengen van toekomstbestendig deeltijd hoger onderwijs c.q. flexibel hoger onderwijs voor werkenden.